

Od redakcji

Problem przemocy stanowi jedną z dramatycznych kart współczesnego świata, dotykając w sposób szczególny rodziny. Nie dziwi więc, że ta tematyka zagościła na łamy naszego czasopisma, stając się okazją do postawienia pytań przedmiotowych, poszukiwania odpowiedzi, zobaczenia złożoności zjawiska, prób znajdowania rozwiązań dotyczących przeciwdziałania i prewencji przeciw tej społecznej pladze. Kolejny, dziewiąty tom czasopisma Family Forum poświęcony jest „Problemowi przemocy”.

Pierwszy artykuł jest autorstwa czterech naukowców (Tanja Valenta, Christian Gostečnik, Tanja Pate, Tanja Repič Slavič). Podjęli oni problem „Urazów psychicznych wywołanych przemocą we wczesnym dzieciństwie”. Nie ulega wątpliwości, że mogą mieć długotrwałe, a nawet nieodwracalne konsekwencje. W kolejnym artykule, autorstwa Jarosława Przeperskiego, zbadano „Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej”. Podstawowym problemem, jaki pojawia się na tym obszarze, jest pytanie o trafne i rzetelne diagnozowanie przemocy przez profesjonalistów pracujących z rodzinami doświadczających przemocy. Następnie wyniki badań naukowych nad „Osobami z historią wykorzystywania seksualnego” przedstawiła Tanja Repič Slavič. Jeśli jakaś osoba była wykorzystywana seksualnie w dzieciństwie, najczęściej dźwiga najcięższe konsekwencje traumy związanej z wykorzystywaniem seksualnym w obszarze seksualności, a jej doświadczenie seksualne będzie zupełnie inne niż u osób, które nie były wykorzystywane. Międzynarodowy team autorski, Barbara Simonič i Elżbieta Osewska, zaprezentował „Relatywne podejście do terapii rodzinnej w przypadku przemocy intymnej partnera”. Przemoc intymna partnera jest definiowana jako forma przemocy, gdy w związku partner lub współmałżonek dopuszcza się fizycznych, lub psychicznych aktów przemocy wobec drugiego partnera/współmałżonka. Lena Szturomska-Józwik proponuje w swoim artykule: „Indeks SPICE jako narzędzie, które może posłużyć do konstruktywnego przepracowania osamotnienia”. Opisany indeks SPICE wskazuje na 5 głównych sfer (duchową, fizyczną, intelektualną, komunikatywną, emocjonalną). Po zastosowaniu tej terapii małżonkowie mogą wyjść z kryzysu umocnieni, a ich relacja może osiągnąć nową jakość. Dość nietypowe podejście do problemu przemocy zaproponowali autorzy ostat-

niego artykułu w części tematycznej, Przemysław Marcin Zdybek i Radosław B. Walczak. Podjęli oni temat: „Czy Kultura honoru dobrze funkcjonuje w Polsce?” W artykule zostały przedstawione eksperymenty, w których mężczyźni i kobiety oceniali list napisany przez „honorowego” zabójcę i „niehonorowego” złodzieja (w dwóch wersjach genderowych). Wyniki pokazują, że ogólna rola płci w polskiej kulturze honoru „akceptuje” mężczyzn jako aktywnych użytkowników przemocy w odpowiedzi na prowokację. Kobietom natomiast nie pozwala się na aktywną i pełną przemocy obronie swojego honoru.

W drugim dziale – „Varia” (o rodzinie) – Piotr Jaskóła analizuje treść „Niemieckich katechizmów dla dorosłych – ewangelickich i katolickich w odniesieniu do małżeństwa”. Treść artykułu koncentruje się wokół tematów: małżeństwo cywilne a ślub kościelny, istota małżeństwa, formy małżeństwa, rozwód małżeński, małżeństwa mieszane (katechizm ewangelicki), a także: małżeństwo jako sakrament oraz istotne przymioty małżeństwa i małżeństwa mieszane (katechizm katolicki).

Kolejnych kilka tekstów koncentruje się na problematyce rodzicielstwa. W pierwszym artykule z tego zakresu, autorstwa Ewy Małgorzaty Przybylskiej i Danuty Wajsprych, dokonano analizy „Doświadczenia rodzicielstwa we wczesnej dorosłości”. Podjęto próbę fenomenologicznego przedstawienia doświadczenia rodzicielstwa przez kilkunastu młodych dorosłych, którzy stali się matkami/ojcami. Czeski badacz, Jaroslav Franc, podejmuje problem „Nowoczesnych metod kontroli urodzeń w Koptyjskim Kościele Ortodoksyjnym w Egipcie”. W artykule przeanalizowano etapy kształtowania się dyskusji bioetycznych w tym Kościele, a także rolę Kościoła i państwa w procesie podejmowania decyzji prokreacyjnych przez chrześcijańskich wierzących. Z kolei austriacki bioetyk, Walter Schaupp, znawca problematyki rozrodu wspomaganego, spojrzął na „Techniki reprodukcji z teologiczno-etycznego punktu widzenia”. Zdaniem Autora, ze względu na możliwości, jakie daje współczesna medycyna reprodukcyjna, mamy do czynienia z procesami liberalizacji społecznej, które nakładają na jednostki wysoki stopień odpowiedzialności za właściwe posługiwanie się tymi technikami. W kontekście rosnących możliwości manipulacji genetycznych i biologicznych, znaczenie pochodzenia genetycznego i biologicznego dla dziecka i systemu rodzinnego jest ogromne.

Dorota J. Kornas-Biela podjęła temat „Wychowania przez codzienność życia w rodzinie”. Artykuł jest próbą wydobycia na światło dzienne i doceniania twórczości wybitnego pedagoga, Profesor Teresy Kukołowicz. W duchu personalizmu została podkreślona ogromna rola wychowania w codzienności nie tylko dla dzieci w rodzinie, ale dla wszystkich członków rodziny. Z kolei Jerzy Henryk Kostorz postawił pytanie o „Współpracę pomiędzy katechetą a rodzicami według

Podstawy programowej katechezy Kościoła Katolickiego w Polsce”. W ramach diagnozy należy stwierdzić współczesny kryzys zaangażowania rodziców w proces wychowania dzieci i młodzieży w wierze. Jednym z jego symptomów jest małe zainteresowanie rodziców współpracą z katechetą i taki stan rzeczy należy starać się zmienić. Autor podejmuje tę problematykę w odniesieniu do nowej „Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce” (2018), która zacznie obowiązywać od 1 września 2020 roku.

Na okładce czasopisma, jak co roku, zwiastun tematyczny rocznika zawarty jest w zmieniającym się kwadracie. Sznurki są symbolem więzi rodzinnych. Natomiast w tym roku jest wpleciona w nie łądyga róży. To piękny kwiat. Wiele gatunków cudownie pachnie. Jednak łądyga ma kolce. Potrafią one dotkliwie zranić. Taka bywa przemoc w rodzinie: ukryta i często głęboko rani, zarówno w sferze psychicznej, jak i fizycznej.

W tworzeniu tomu czasopisma partycypowało jak zwykle wiele osób, którym w tym miejscu przekazujemy słowa wdzięczności w imieniu Redakcji „Family Forum”, Instytutu Nauk o Rodzinie – instytucji wydającej rocznik, oraz w imieniu Czytelników tomu. Podziękowanie kierujemy zarówno do zaangażowanych Autorów tekstów, do rzetelnych i kompetentnych Recenzentów, do solidnych i wprawnych Tłumaczy, Korektorek i Redaktora Technicznego. O jakości czasopisma świadczy też Rada Naukowa „Family Forum”, w której uczestniczą wybitni naukowcy z różnych dyscyplin naukowych i z różnych krajów Europy, a którym w tym miejscu dziękuję za współpracę.

W imieniu Rady Naukowej i Redakcji „Family Forum” zapraszam wszystkich Zainteresowanych do podjęcia dyskusji nad „Procesami społecznymi oddziałującymi na rodziny” (temat nowego numeru) oraz nad innymi istotnymi kwestiami z obszaru nauk o rodzinie. Wszystkim Czytelnikom życzymy owocnej i zajmującej lektury.

Jerzy Bosowski, redaktor tomu

